

LR: dom 2003-10-09, mål nr 650-03

KamR: dom 2004-06-10, mål nr 7635-03

RegR: beslut att ej meddela PT, 2007-10-24, mål nr 4261-04

D 35/02

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan från Ekobrottsmyndigheten, Östra avdelningen, rörande auktoriserade revisorn A-son. Ekobrottsmyndigheten har ifrågasatt om A-son har äventyrat sitt oberoende som revisor genom att uppträda som ombud för en företrädare för ett aktiebolag samtidigt som han varit vald revisor i bolaget. Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Bolagets styrelseledamot är föremål för förundersökning rörande misstanke om bland annat bokföringsbrott begånget i det aktuella bolaget under räkenskapsår som reviderats av A-son. Ekobrottsmyndigheten har under förundersökningen kallat A-son till förhör. A-son har i brev till Ekobrottsmyndigheten den 29 januari 2002 motsatt sig att förhör hålls med honom och har därvid anfört: ”Inledningsvis vill jag erinra om att jag är rättegångsombud och biträder försvaret, vilket framgår av bl a tingsrättens och hovrättens protokoll avseende beslagsfrågan”. I det åsyftade tingsrättsprotokollet anges en jurist som ombud och A-son som dennes biträde medan det i hovrättens protokoll uppges att såväl juristen som A-son är ombud. I brevet till Ekobrottsmyndigheten har A-son hänvisat till 36 kap. 5 § tredje stycket rättegångsbalken, vari föreskrivs att rättegångsombud, biträden eller försvarare får höras som vittnen om vad som anförtrotts dem för uppdragets fullgörande endast om parten i målet medger det.

A-son har till RN anfört följande. Han har inte uppträtt som ombud för styrelseledamoten. Av misstag formulerade han sig felaktigt i sitt brev till Ekobrottsmyndigheten angående sin funktion i detta avseende. Sedan visst räkenskapsmaterial tagits i beslag under förundersökningen hade styrelseledamoten begärt att beslagsfrågan skulle prövas i domstol. På begäran av den jurist som var ombud för styrelseledamoten närvarade A-son vid beslagsförhandlingen i tingsrätten och bidrog med upplysningar. Hans funktion var inte att uppträda som ombud vid förhandlingen utan endast att lämna sådan information som han fått vid utförande av revisionsuppdraget.

RN gör följande bedömning.

Enligt 20 § revisorslagen (2001:883) skall en revisor i revisionsverksamheten utföra sina uppdrag med opartiskhet och självständighet samt vara objektiv i sina ställningstaganden. Av 21 § samma lag följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet skall pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Revisorn skall i så fall avböja eller avsäga sig uppdraget i fråga. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn måste avböja eller avsäga sig uppdraget. Bland annat nämns situationen då revisorn uppträder eller har uppträtt till stöd för eller mot uppdragsgivarens ståndpunkt i någon rättslig eller ekonomisk angelägenhet. Förutom i de särskilt angivna situationerna skall revisorn enligt första stycket 2 avböja eller avsäga sig ett uppdrag om det föreligger något annat förhållande av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Revisorn behöver dock enligt paragrafens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet

föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet.

A-son har i ett brev till Ekobrottsmyndigheten uppgett sig vara ombud för den misstänkte styrelseledamoten och till stöd för sin uppgift hänvisat till två domstolsprotokoll. Vad A-son senare, sedan Ekobrottsmyndigheten ifrågasatt uppdragets lämplighet, anför i yttranden till RN framstår närmast som en efterhandskonstruktion och är enligt RN:s uppfattning inte trovärdigt. Mot bakgrund av det nu anförda finner RN utrett att A-son har varit ombud för företrädare för ett klientbolag, i brottmål avseende misstanke om bland annat bokföringsbrott i klientbolaget.

Som ovan anförts råder enligt 21 § första stycket 1 revisorslagen en presumption för att revisorn måste avböja eller avsäga sig ett revisionsuppdrag bland annat om revisorn uppträder eller har uppträtt till stöd för eller mot uppdragsgivarens ståndpunkt i någon rättslig eller ekonomisk angelägenhet. Ombudsuppdraget har i detta fall inte avsett uppdragsgivaren, varmed får förstås klientbolaget, utan dess företrädare. Uppdraget faller därmed inte direkt in under den nu angivna typsituationen. Det får dock anses utgöra ett sådant annat förhållande som enligt första stycket 2 kunnat rubba förtroendet för A-sons opartiskhet och självständighet som revisor i bolaget. A-son har inte anförts något som visar att det skulle ha förelegat några omständigheter i det enskilda fallet eller att det skulle ha vidtagits några sådana åtgärder som enligt paragrafens andra stycke medfört att han ändå inte skulle ha behövt avsäga sig revisionsuppdraget.

Genom att inneha ett revisionsuppdrag trots att det förelegat omständigheter som kunnat rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN in pleno. I beslutet har deltagit kammarrättspresidenten Lennart Grufberg, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Wilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg, skattejuristen Kerstin Nyquist samt enhetschefen Bertil Sjöo. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson samt avdelningsdirektören Björn Fredljung, som föredragit ärendet.